

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. VI. De Extrema Unctione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

finito & proportionato, vel recusat alteri ex animo ignoscere, vel satisfacere iis quibus ex iustitia obstrictus est. Quia non potest esse verum propositum, cum quo stat adhuc voluntas peccandi, quæ censetur remanere dum libere omittit tollere causam ex qua videtur peccatum secutum.

Qui nihil cogitans de Confessione, attritionem elicit, non referens eam ad Sacramentum, invalide ad illud sine novo dolore accedit: quia pars debet referri ad compartem, ut unum Sacramentum constituant. *Suarez, Bonacina.* Contrarium videtur docere *C. Lugo D. 13. Sect. 4.* quod non est improbabile. In praxi probabile est illum qui paulo ante confessus est cum dolore universali, v. g. moribundum, si iterum confiteatur novo dolore non indigere. *Lugo, Diana p. 9. Tract. 3. Resol. 5.*

Redire sæpe cum eodem peccato etiam mortali, non est certum signum abesse verum dolorem, si in penitente aliunde appareat præfens detestatio, & medita à Confessario præscripta adhibere desideret. Quia in re cavendum est, ne Pœnitens nimia severitate avertatur, aut ex alia parte nimia lenitate in peccandi consuetudine fovetur. *Suarez in 3. p. D. 32. Sect. 2. Sanchez, Lugo, &c.*

Quamvis igitur tali Pœnitenti pro remedio possit aliquando differri absolutio, præsertim cum ipsius consensu, nullum tamen est præceptum aut obligatio sic differendi, quando adest talis detestatio, & propositum emendationis. Quia nec Christus, nec Ecclesia illam dilationem præscribit: nec apparet ratio cur pœnitens post frequentes lapsus non possit esse vere contritus, & rite dispositus.

Nec audiendi sunt primo, cum Montaltio *Epist. 10.* aliqui Recentiores, qui obijciunt auctoritatem *S. Caroli Boromæi, S. Xaverii,* & quorundam ut ajunt, Conciliorum.

Respondeo enim, illos non asserere dilationem illum esse præcepti, sed aliquando esse rem consilii: aut quando peccata sunt enormia cum publico scandalo conjuncta, quod prius tolli debeat.

Obijciunt secundo, Prævos peccandi habitus tantum expelli per actus contrarios: Ergo anteaquam peccator absolvatur debet in contrariis actibus exerceri.

Respondeo nullam esse consequentiam, possunt enim habitus vitiosi consistere cum sincera detestatione actualis peccati, imo esse in homine Justo & Sancto cum statu gratiæ. Quod si ante absolutionem deberent esse expulsi habitus vitiosi, sæpe nec absolvi posset moribundus de peccatis maxime contritus: nec penitens qui sæpius confiteretur sola venialia, qui nondum præcedentium peccatorum habitus expellere potuit, quod quisvis ablonum iudicabit.

Obijciunt tertio, Priusquam peccator absolvatur debet Deum sibi conciliare & placare: Ergo debet expiationem absolutioni præmittere.

Respondeo distinguendo antecedens: Peccator debet prius Deum sibi conciliare per actualem vitæ emendationem, nego, ut probat instantia quam jam adduxi de moribundo contrito: debet prius Deum sibi conciliare per emendationem in voto, sive efficaci emendationis proposito, concedo, hoc autem propositum omnes requirimus.

Obijciunt quarto, Nec maritus ignosceret uxori sæpius adulteranti, nec Princeps militi proditione sæpius

molienti, etiam si ferio dolerent. Ergo nec Deus peccatori sæpius relabenti.

Respondeo negando consequentiam, quæ quantum claudicet pater ex eo, quod illi plerumque ne quidem primâ vice adulteræ, aut proditori ignoscere, quorum animum inspicere non possunt: an idem de Deo, aut Christo affirmabis? qui dixit Petro *Matth. 18. Non dico septies, sed usque septuagies septies.*

Ex hæcenus dictis patet, materiam Sacramenti Pœnitentiæ esse Dolorem debitum de peccatis, Confessionem, & Satisfactionem, de his supra *Tract. 3.* actum est.

Forma autem Sacramenti Pœnitentiæ sunt verba Absolutionis: *Ego te absolvo à peccatis tuis:* in quibus probabile est ad valorem sufficere, *Absolvo te.* Est tamen gravis obligatio addendi cætera verba, præsertim in articulo mortis, cum non satis constet sine illis subsistere valorem Sacramenti.

Orationes præviæ & subsequentes formam, ut, *Miserereur Ec. & Passio Domini Ec.* quæ secundum Tridentinum laudabiliter adduntur, non sunt necessitatis; & ex rationabili causa omitti possunt, v. g. si breves sint Confessiones, vel multi confitentes: tunc enim sufficit dicere, *Absolvo te à peccatis tuis in nomine Patris Ec.* vel si timeatur ne Pœnitens habeat censuram, dicendum est, *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis.*

Forma integra Clementis VIII. in Rituali Romano expressa ut eâ omnes utantur, tradita est supra *Part. 3. Tract. 3. in fine.*

Nota etiam Motiva valde idonea ad concipiendum dolorem, & formam variam eliciendi actum Contritionis pro hoc Sacramento, reperiri infra de Praxi assistendi moribundis in fine hujus Operis: Item Remedia & documenta contra singulas species peccatorum, traduntur infra *Tract. 6. in fine.*

CAPUT VI.

De Extrema Vnctione.

Definitur, Sacramentum novæ Legis constans Unctione Olei sacri, & Sacerdotis deprecatione, ordinatum ad salutem moribundi, quoad animam & corpus. Institutum videtur una cum Pœnitentiâ à Christo post Resurrectionem. Promulgatum est aperte *Jacobi 5.* ubi dicitur: *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, ut orent super eum, ungentes illum Oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit remittentur ei.* Quibus verbis indicatur Minister, subjectum, materia, forma, & effectus, qui est etiam remissio peccatorum, hæc autem remissio non fit sine infusione gratiæ, quæ sunt omnia ad verum novæ Legis Sacramentum necessaria.

I. Hinc dicendum primo, materiam remotam hujus Sacramenti esse Oleum benedictum: quod renovandum est quotannis in Cœna Domini, veteri exulto: si tamen novum haberi non possit, licet uti antiquo; & si hoc non sufficiat, aliud consecratum, vel in necessitate non consecratum (in minore tamen quantitate quam vetus est) addi potest. Non esse tamen alienum à praxi Ecclesiæ, ut paulatim & per vices (si ita requiratur necessitas propter copiam infirmorum) longe major quantitas addatur, quam ab Episcopo fuerit consecrata. *Diana, Bonacina, Lessius, & alii.*

II. Materia proxima est unctio certarum partium corporis, saltem quinque sensuum, vel si mutilati sunt,

de in

eo. pia

vicinarum partium, facta à Sacerdote: non necessario id fit contactu immediato manus: nam peste grassante potest uti virgâ oblongâ Oleo tinctâ, quam postea comburat, *Sylvester, Chapevill. Diana.*

III. Sunt, qui putent, unam tantum Unctionem esse de essentia Sacramenti, adeoque in periculo pestis, & simili necessitate sufficere inungere unum tantum organum maxime obvium, vel potius caput, quod in eo sensus maxime vigeant, dicendo: Per istam sanctam Unctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum, auditum, gustum, odoratum, tactum &c. Verum cum alii Doctores communiter repugnent, tutius erit (quod suadet *Layman & Diana*) eo casu unum oculum, aurem, manum, narem, & os velociter sine crucis forma ungere, dicendo unicam formam complectentem reliquas. Illud vero certius est, pedes, aut renes inungere non esse essentialia: imo quoad renes non est decens, præsertim in feminis, & viris religiosis, ideoque in illis omittolet. *Henriq. Sa; Tol. Suar. Bellarm. hic Cap. 10. in fine.*

IV. Hoc Sacramentum tantum dandum est in mortis periculo ex morbo, vulnere, partu, vel senectute: quia hi soli sunt infirmi. Iterari potest quoties occurrit novum periculum moraliter diversum vel in eodem, vel in alio morbo: neque expectare licet, donec usu sensuum careant, vel omnino sint desperati. In dubio vero de vita, dandum erit sub conditione. *Layman, Sylvester, Suarez.*

V. Ordinarie, nisi obstat causa rationabilis, præmittenda est Confessio & Communio, ob Ecclesiæ consuetudinem, *Bonac. &c.* Licet per se loquendo Confessio non necessario præmittatur, cum ungens disponi possit per Contritionem; per accidens tamen prærequiri potest, v.g. si post viaticum peccasset mortaliter, & timeretur post Unctionem non futurum tempus Confessioni: Sacramenta enim magis necessaria tali casu pro securitate prius suscipi debent, *Fill. Barb. Dianap. 5. Tract. 3. Resol. 92.*

VI. Pueris rationis usu præditis sufficienter ad peccandum, etsi sacram Eucharistiam nondum receperint, male negatur Extrema Unctio. Quia nonnumquam illorum salus ex robore inde ad extremam luctam acquirendo possit dependere, *Suarez, Angl. apud Layman Lib. 5. Tract. 8. Cap. 4.* Si dubitetur an puer habeat usum rationis, ungens esse sub conditione docet *Lugo, Sanchez, Diana.*

VII. Pastor ex officio tenetur sub mortali date petentibus Extremam Unctionem, nisi obstat causa rationabilis: etiam tempore pestis, si absit periculum vitæ, cum enim non sit Sacramentum absolute necessarium, cum tali periculo non teneri docet *Tannerus, Diana &c.* Quod si peste infecti sint confessi, posse sine peccato omitti, absolute docent *Diana, Villalobos, Tanner. Suarez, & alii plurimi.*

VIII. Sacerdos alius, si absente Parocho facile & licite possit, tenetur ex Charitate ministrare, tantum sub veniali, nisi tamen ægrotus valde indigeret, ut si esset sine omni Sacramento moriturus; Tunc enim quidam graviolem obligationem agnoscunt apud *Dianam, Layman, Lib. 5. Tract. 2. Cap. 3.*

IX. Etsi perpetuo lamentes non sint capaces Extremæ Unctionis, delirantibus tamen administrari debet, si videantur eam petitari si cogitarent, aut do-

loris signum aliquod præbeant: *Layman, Sylvester, Henriquez.* Quod maxime dicendum est de plurimicis, quando aliud Sacramentum suscipere nequeant *Barbosa, Diana, Part. 5. Tract. 3. Resol. 84.*

X. Muti, surdi, & cæci, debent etiam inungi prope organa sensuum quibus careant. Quia licet per illos sensus exterius peccare non poterit, delinquere tamen poterant per potentias internas illis respondentes, vel desiderium actus illiciti. *Prepositus, Paffy, Naldus, Dianap. 5. Tract. 6. Resol. 11.*

XI. Nolle hoc Sacramentum suscipere, aut illud procurare, secluso contemptu, aut scandalo, aut salutaris periculo, non est peccatum mortale, uti docet *Suarez, Layman, Tanner. &c.* Veniale tamen esse id spectare negligere plerique admittunt.

CAPUT VII.

De Sacramento Ordinis.

§. I.

Materia, forma, & conditiones variae ad sum ordines requisitæ.

Ordo est Sacramentum, quo confertur potestas ad functiones sacras: præcipue ad Eucharistiam rite administrandam. Verum esse Sacramentum à Christo institutum, ex Scriptura, Patribus, & Prædicta Ecclesia probatur supra in Controversiis hâc Tom. I. Part. I. Cap. ultimo.

I. Prima tonsura non est Ordo, sed tantum dispositio ad Ordines suscipiendos, per quam redditur homo capax Privilegiorum Clericalium.

II. Septem autem numerantur Ordines, nempe, Ordo Acolyti, Lectoris, Exorcistæ, Olibarii, qui dicuntur Minores; Subdiaconatus, Diaconatus, & Sacerdotium, qui dicuntur Ordines majores, ob maximam illis obligationem perpetuæ castitatis: probabile tamen est Ordinarum per gravem metum, minas, blanditias, & importunitatem Parentum illam obligationem non incurere, nisi postea eam ultro ratam haberit. *Sanchez, D. 29. Azor. Cochinek, Filicus Bonacina.*

III. Hujus Sacramenti materia remota est, certum instrumentum quod tradi solet Ordinandis: proxima est ejusdem traditio & acceptio. Probabilius est istius instrumenti contactum physicum & immediatum requiri ad valorem, ut unâ saltem manu tangatur: Ex præcepto autem ad securitatem requiritur ut utraque manu attigantur singula, verbigratiâ, Calix cum patena, & hostia imposita: idque eo tempore quo forma ab Episcopo profertur; *Layman, Filicinus, Bonacina, Diana p. 8. Tract. 1. Resol. 40.* Adhibetur huic alia forma cum impositione manuum Episcopi, quâ confertur potestas peccata remittendi.

QVÆRIT *Card. Lugo Respon. Moral. Lib. 1. D. 33.* An Sacerdos qui non terigit Calicem & patenam dum forma proferebatur, sed immediate post, debeat vel possit iterum sub conditione ordinari? Et respondit, dictum Sacerdotem posse in prima Ordinatione acquiescere: non peccaturum tamen si ad majorem tranquillitatem sui quietem iterum sub conditione ordinetur, quod etiam Episcopus licite poterit in ejus gratiam præstare. Quia quamvis probabile sit isto casu nullam esse obligationem iterandi, probabile tamen videtur, saltem per principia extrinseca, posse iterum sub conditione